

RIKSLØNNSNEMNDAS KJENNELSE

22. november 2016
I SAK 1/2016

**TVISTEN MELLOM
NORSK FLYGERFORBUND/LO OG
NHO LUFTFART/NHO I FORBINDELSE MED
TARIFFOPPGJØRET 2016**

Innholdsfortegnelse

I	GENERELT	3
II	KJENNELSE.....	3
1	SAKSGANGEN FREM TIL BEHANDLING I RIKSLØNNSNEMNDA.....	3
2.	SAKSBEHANDLINGEN I RIKSLØNNSNEMNDA	6
3.	RIKSLØNNSNEMNDAS MERKNADER.....	6
III	SLUTNING.....	7

I   GENERELT

Rikslønnsnemnda har i sak 1/2016 behandlet arbeidstvisten mellom Norsk Flygerforbund (Cockpitforbund)/LO og NHO Luftfart/NHO i forbindelse med tariffoppgjøret 2016.

Nemnda har hatt følgende sammensetning:

Sorenskriver Liv Synnøve Taraldsrud, leder
Seniorforsker Erling Barth
Avdelingsdirektør Anne-Britt Evensen Norum
Nestleder Tor-Arne Solbakken, LO
Advokat Elisabeth Lea Strøm, NHO
Per Helge Klock, Lufttransport Flygerforening (LTF)
Katinka Riksfjord Sporse, Norsk Flygerforbund
Administrasjonskoordinator/jurist Remi Iversen, Lufttransport AS
Administrerende direktør Torbjørn Lothe, NHO Luftfart

Etter lov 27. januar 2012 nr. 10 om lønnsnemnd i arbeidstvister (lønnsnemndloven) § 3 (3) skal partene i den enkelte tvist hver utpeke to medlemmer av Rikslønnsnemnda. Når nemnda skal fatte beslutning, er det bare ett av medlemmene fra hver av partene som har stemmerett. Partene skal bestemme hvilket av medlemmene som har stemmerett, jf. lønnsnemndloven § 4 (3).

Norsk Flygerforbund/LO har utpekt Per Helge Klock og Katinka Riksfjord Sporse som sine representanter i nemnda. Per Helge Klock har hatt stemmerett.

NHO Luftfart/NHO har utpekt Remi Iversen og Torbjørn Lothe som sine representanter i nemnda. Remi Iversen har hatt stemmerett.

Under hovedforhandlingen har advokat Alexander Cascio og Tor Ivar Dahle Pettersen (LTF) vært prosessfullmektiger for Norsk Flygerforbund/LO og advokat/forhandlingsleder Tonje Thue Width og Stig Næsh Hendriksen har vært prosessfullmektiger for NHO/NHO Luftfart.

Fagdirektør Eli Mette Jarbo og seniorrådgiver Bodil Stueflaten har fungert som sekretærer for nemnda.

Partene redegjorde for sine standpunkter ved skriftlige innlegg og muntlig prosedyre under hovedforhandling og etterfølgende nemndsmøte 10. november 2016.

Rikslønnsnemnda har avsagt slik:

II   KJENNELSE

1   SAKSGANGEN FREM TIL BEHANDLING I RIKSLØNNSNEMNDA

Tvisten er oppstått i forbindelse med tariffoppgjøret i 2016 vedrørende tariffavtalen for virksomheten Lufttransport FW AS.

Etter brudd i partsforhandlingene varslet Norsk Cockpitforbund (nå Norsk Flygerforbund) 19. mai 2016 plassoppsigelse for 102 medlemmer som var omfattet

av overenskomsten. Riksmekleren nedla forbud mot arbeidsstans 20. mai 2016 og innkalte partene til mekling. Arbeidstakersiden krevde 10. juni meklingen avsluttet og varslet plassfratredelse for samtlige 102 medlemmer som var omfattet av plassoppgiselsen, fordelt på 2 medlemmer ved konflikten begynnelse og 100 medlemmer ved opptrapping etter tre dager.

Det ble gjennomført mekling 14. og 15. juni. Meklingen ble avsluttet den 15. juni klokken 20.15, noen timer før meklingsfristen løp ut. Partene meddelte mekleren at ytterligere mekling ikke ville føre til noen løsning. Mekleren konstaterte at partene sto så langt fra hverandre at det ikke var grunnlag for å legge fram forslag som kunne forventes å bli anbefalt av begge parter. Norsk Cockpitforbund iverksatte den varslede streiken den 16. juni klokken 00.00.

Streiken omfattet fra 16. juni to arbeidstakere i Lufttransport FW AS. Disse arbeidstakerne deltok av ulike grunner ikke i aktiv turnus på det tidspunktet.

Helsemyndighetene ble varslet om streiken. Statens helsetilsyn rapporterte fredag 17. juni klokken 14.00 at de med bakgrunn i innkomne rapporter hadde vurdert at det i det kommende døgnet ikke var fare for liv og helse som følge av streiken. Videre skrev de i vurderingen: *"Vi har imidlertid mottatt rapporter fra Helse Nord RHF og Helse Sør-Øst RHF med bekymring om at fare for liv og helse oppstår straks ved opptrapping av streiken natt til søndag 19. juni klokken 00.00"*.

Ved varslet opptrapping av konflikten fra 19. juni klokken 00.00 skulle ytterligere 100 arbeidstakere i selskapet tas ut i streik. Disse utgjorde majoriteten av de som flyr ambulanseflyvninger. Dette ville ifølge arbeidsgiver, medføre at samtlige av selskapets fly ble satt på bakken og alle ambulansoppdrag ville bli kansellert og tjenesten innstilt i sin helhet. Arbeidsgiver hevdet at de ikke hadde anledning til å vurdere og innvilge dispensasjonssøknader fra streiken.

Klokken 16.00 lørdag 18. juni 2016 rapporterte Helsetilsynet at opptrappingen ville medføre umiddelbar fare for liv og helse. Helsetilsynet beskrev situasjonen slik i brev til Helse- og omsorgsdepartementet: *"Norsk Cockpitforbund har varslet en opptrapping av konflikten fra og med kl. 00:00 den 19. juni 2016. De har meldt plassfratredelse for ytterligere 100 piloter. Dette innebærer at samtlige luftambulansefly på basene i Finnmark, Troms, Nordland, Møre og Romsdal og Oslo og Akershus vil være ute av drift fra og med 19. juni kl. 00:00. Lufttransport FW AS har på forhånd varslet at de ikke har anledning til å vurdere og innvilge dispensasjonssøknader for å ivareta transport av alvorlig syke med luftambulansene.*

Det er avklart at det i den foreliggende situasjonen ikke er tilgjengelig alternativ kapasitet når det gjelder helikoptertransport og flytransport. Det er gjort undersøkelser med tanke på bidrag fra Sverige, men slik kapasitet er ikke tilgjengelig slik at man kan kompensere for bortfallet av flytransport i forbindelse med den aktuelle arbeidskonflikten.

Denne situasjonen vil umiddelbart påvirke helsetjenesten i Nord-Norge, spesielt Finnmark og Svalbard. Det er også funksjoner ved Oslo universitetssykehus HF (OUS) som umiddelbart blir påvirket."

Helsetilsynet uttalte videre:

"Vi har i vår vurdering lagt vekt på at kompensierende tiltak som eventuell bruk av bilambulanse og helikopter ikke kan gi et tilfredsstillende tilbud eller beredskap for regionen. En eventuelt økt bruk av helikopter til primæroppdrag og overflytting av pasienter mellom sykehus vil raskt skape et ressursproblem i forhold til duty tid og beredskap. Dette gjelder spesielt overflyttinger av pasienter over lengre avstander som mellom Øst-Finnmark og Tromsø. SeaKing redningshelikopter har som primæroppgave å utføre søk og redningsoppdrag og samtidhetskonflikter vil kunne oppstå. Etter oppdrag er det også pålagt hviletid for mannskapet som vil innskrenke den operative tilgjengeligheten."

Helsetilsynet vektla også at Oslo universitetssykehus HF (OUS) skal dekke landets behov i forbindelse med blant annet transplantasjoner og kirurgi på nyfødte barn med hjertefeil. Opprettholdelse av disse funksjonene forutsetter bruk av ambulansefly. Helsetilsynet redegjorde videre for hvordan en pågående arbeidskonflikt også ville svekke beredskapen i ambulanshelikoptertjenesten i stor grad, også i Sør-Norge, ved at ventetiden for iverksetting av oppdrag med høy hastegrad kunne bli vesentlig forlenget pga. økt bruk av helikoptre.

Helsetilsynet konkluderte slik:

"Statens helsetilsyn legger til grunn at det ikke vil bli gitt dispensasjoner. I vår vurdering har vi også vektlagt det faktum at ved en streik vil det ta noe tid før luftambulansetjenesten igjen er operativ etter en avslutning av streiken. Dette innebærer at man vil ha et bortfall av nødvendig akuttberedskap også etter at en konflikt er avsluttet. Samlet sett vurderer vi med bakgrunn i dette at opptrappingen av konflikten den 19. juni kl. 00:00 vil medføre umiddelbar fare for liv og helse."

På bakgrunn av Helsetilsynets vurdering innkalte statsråden partene til møte lørdag 18. juni klokken 18.00.

På statsrådens forespørsel bekreftet begge parter at de ikke så noen mulighet for å komme til enighet. I lys av dette og Helsetilsynets rapport informerte statsråden partene om at Regjeringen ville gripe inn med tvungen lønnsnemnd i konflikten. På anmodning fra statsråden sa arbeidstakerne seg villig til å gjenoppta arbeidet slik at opptrapping 19. juni klokken 00.00 ikke ble gjennomført.

Ved Provisorisk anordning 12. august 2016 om lønnsnemndbehandling av arbeidstvisten mellom Norsk Cockpitforbund og NHO Luftfart i forbindelse med tariffoppgjøret 2016 ble det bestemt at arbeidstvisten skulle avgjøres av Rikslønnsnemnda. Anordningen har følgende ordlyd:

§ 1

Tvisten mellom Norsk Cockpitforbund og NHO Luftfart i forbindelse med tariffoppgjøret 2016 vedrørende overenskomsten for Lufttransport FW AS skal avgjøres av Rikslønnsnemnda.

§2

Det er forbudt å iverksette eller opprettholde arbeidsstans, jf. arbeidstvistloven § 1 bokstav f) og g) for å løse tvisten.

Reglene i lov 27. januar 2012 nr. 10 om lønnsnemnd i arbeidstvister får tilsvarende anvendelse.

§ 3

Anordningen trer i kraft straks.

Anordningen opphører å gjelde når Rikslønnsnemnda har avsagt kjennelse i tvisten.

2. SAKSBEHANDLINGEN I RIKSLØNNSNEMNDA

Rikslønnsnemnda innhentet på vanlig måte skriftlige innlegg fra partene: Lufttransport Flygerforening/Norsk Flygerforbund/LO og Lufttransport FW/NHO Luftfart/NHO. Under hovedforhandlingen i nemnda 10. november 2016 ble det lagt fram endrede påstander fra begge parter.

Etter hovedforhandlingen i nemnda har partene kommet med et felles prosesskrift (16. november 2016) hvor det framgår at det er oppnådd enighet i tvisten mellom Lufttransport Flygerforening og Lufttransport FW.

Enigheten mellom partene, som framgår av Protokoll 2016-3, medfører at partene frafaller tidligere påstander som er lagt fram for nemnda i sak 1/2016, og ber Rikslønnsnemnda avsi kjennelse i tråd med enighetsprotokollen. Protokollen vedlegges kjennelsen.

3. RIKSLØNNSNEMNDAS MERKNADER

Rikslønnsnemnda viser til at partene har kommet til enighet om ny tariffavtale etter hovedforhandlingen i nemnda den 10. november 2016.

Det foreligger ingen fast praksis for hvordan Rikslønnsnemnda skal behandle en slik sak. Det var imidlertid en tilsvarende situasjon som ble behandlet i Rikslønnsnemndas kjennelse 1/1986. I kjennelsen ble det lagt til grunn at det forhold at tvisten mellom partene ble avsluttet ved lov, eller som her ved provisorisk anordning, om tvungen lønnsnemnd, ikke kan være til hinder for at partene kommer til enighet om en ny tariffavtale, se nærmere kjennelsen s. 3, hvor det bl.a. fremgår følgende:

"Det forhold at Stortinget har vedtatt en lov om tvungen lønnsnemnd i tariffvistene [...] kan ikke være til hinder for at partene gjenopptar forhandlingene og kommer til enighet om en ny tariffavtale. Vårt oppgjørssystem bygger på at et forhandlingsresultat er den ønskelige løsning på tariffvister.

Formålet med lovvedtaket er først og fremst å stanse selve arbeidskampen på grunn av dens skadevirkninger for samfunnet. Lønnsnemndsbehandling er en alternativ form for tvisteløsning som blir nødvendig når partene fratras kampadgangen. Et lovvedtak om bruk av tvungen lønnsnemnd er derfor ikke noe pålegg om at Rikslønnsnemnda skal fastsette innholdet i tariffavtalen også når partene er villige til å fortsette forhandlingene uten bruk av arbeidskamp."

Rikslønnsnemnda legger tilsvarende vurdering til grunn i herværende sak.

Partene har bedt om at Rikslønnsnemnda avsier kjennelse i tråd med enighetsprotokollen fra 15. november 2016. Rikslønnsnemnda viser til at i og med at partene er blitt enige, er det ikke lenger noen tvist, og saken er gjenstandsløs. Rikslønnsnemnda finner etter dette at saken blir å heve som forlikt.

III SLUTNING

Rikslønnsnemndas sak 1/2016 heves som forlikt.

Sak 1/2016

Liv Synnøve Taraldsrud

Erling Barth

Anne-Britt Evensen Norum

Per Helge Klock

Remi Iversen

Ikke stemmeberettigede medlemmer:

Tor-Arne Solbakken

Elisabeth Lea Strøm

Katinka Riksfjord Sporseem

Torbjørn Lothe